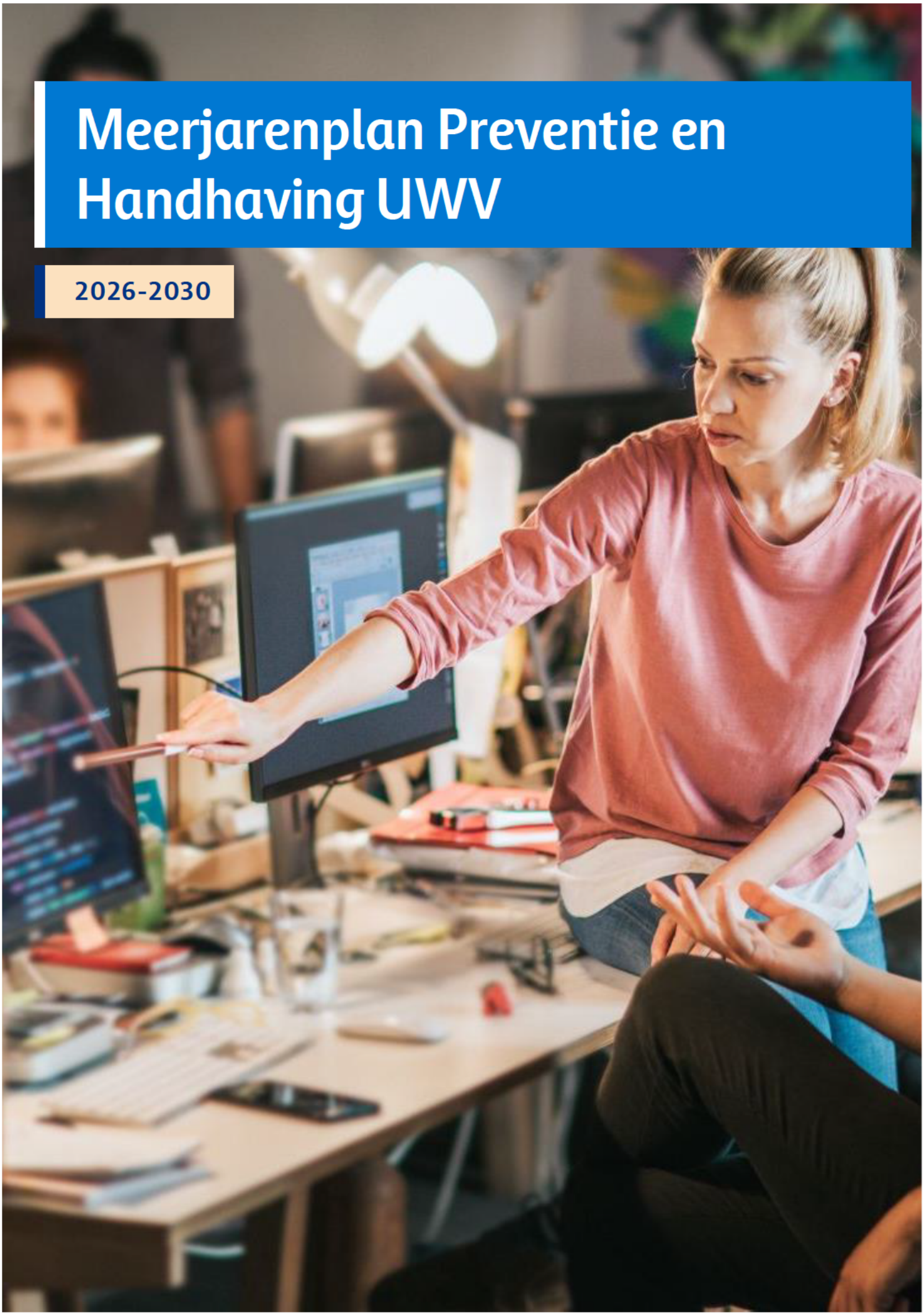
Meerjarenplan Preventie en Handhaving UWV

2026-2030

Voorwoord

In dit tweede meerjarenplan Preventie en Handhaving UWV blijven we vasthouden aan de koers om dienstverlening te bieden met de menselijke maat en vertrouwen als uitgangspunt. Terecht, want samen hebben we stappen gezet om het voor cliënten makkelijker te maken om de regels na te leven en daarmee terugvorderingen en sancties te voorkomen. Tegelijkertijd zien we dat er steeds meer constructies en georganiseerd misbruik naar boven komen, waar we onderzoek naar doen. Samenwerken met onze ketenpartners is cruciaal om dat georganiseerde misbruik te bestrijden. We kunnen niet uitsluiten dat we te maken krijgen met nieuwe fenomenen. Sommige fenomenen komen onverwachts, terwijl anderen al zijn opgemerkt in de organisatie. Tegelijkertijd zorgen de beperkingen in onze bevoegdheden ervoor dat niet elk fenomeen direct en adequaat kan worden bestreden.

We balanceren tussen preventie en repressie, twee kanten van handhaving waar de samenleving, burgers én politiek hoge verwachtingen van hebben. Die balans komt ook tot uitdrukking in de naamswijziging naar Preventie en Handhaving.

Meer aandacht voor de menselijke maat in dienstverlening heeft ons kritischer gemaakt op ons eigen handelen. We hebben soms fouten moeten herstellen en de onderliggende oorzaken opgelost. Op het gebied van datagedreven handhaving hadden we hoge ambities en de realisatie daarvan hebben we moeten bijstellen. We hebben soms even pas op de plaats gemaakt om die zorgvuldigheid te kunnen waarborgen. Een gevolg van de grote verantwoordelijkheid en eisen die horen bij ons werkveld.

Vanuit het fundament dat er ligt kunnen we weer vooruit kijken. We zijn trots op de steeds intensievere samenwerking met ketenpartners, zowel nationaal als internationaal. Dat geeft ons vertrouwen dat in het nieuwe meerjarenplan nóg meer resultaat behaald wordt uit samenwerking. Daarnaast vergroten we de menselijke maat in de dienstverlening door de kansen en mogelijkheden te zien bij een overtreding. Zo kunnen we doen wat telt: mensen laten meedoen en waar nodig de relatie met de cliënt herstellen. Onze ambities binnen het datagedreven handhaven zijn onverminderd hoog. We willen nog sneller ontwikkelingen en patronen zien door deze in een zo vroeg mogelijk stadium te herkennen.

Preventie en handhaving blijft onlosmakelijk verbonden met de dienstverlening van UWV. We kijken vol vertrouwen uit naar de belangrijke stappen die we de komende jaren binnen preventie en handhaving gaan maken.

De Raad van Bestuur van UWV, mei 2026

Inhoudsopgave

Voorwoord **2**

Inhoudsopgave **3**

Toezichtsvisie **4**

Onze ambities voor 2030 **6**
Kansen van de cliënt zien bij een (mogelijke) overtreding 6
Terugvorderingen voorkomen en passende sancties opleggen 6
Letter én geest van de wet, zowel voor cliënten als werkgevers 7

Vereenvoudigen en uniformeren **8**
Uitvoerbare en handhaafbare wetgeving 8
Wetsvoorstel Handhaving Sociale Zekerheid 8
Modernisering Wet SUWI 8

Begeleiden **9**
Optimaliseren systemen en processen 9
Werken aan kwaliteit en vakmanschap 9
Handhaving als sluitstuk voor misbruik 10

Digitaal risicogericht toezicht **12**
Risicobeheersing 12
Data gedreven toezicht 13
Fenomenen onderzoeken 13

Samen werken **14**
Samenwerkingsverbanden 14
Internationaal 14

Colofon **16**

Toezichtvisie

Wij zijn een organisatie van mensen voor mensen. Met onze dienstverlening dragen we bij aan bestaanszekerheid. Wanneer werken (tijdelijk) niet mogelijk is, ondersteunen we mensen om weer stappen te maken richting duurzaam betaald werk en bieden we inkomenszekerheid. Om dit goed te kunnen doen en om het draagvlak voor de werknemersregelingen te behouden, is het belangrijk dat mensen en organisaties zich aan geldende regels houden. Deze regels en voorwaarden sluiten aan op onze maatschappelijke opgaven en dragen bij aan ons gezamenlijk doel: een samenleving waarin zoveel mogelijk mensen meedoen. Daarom zijn het faciliteren en stimuleren van regelnaleving en het handhaven bij regelovertreding essentiële taken van UWV.

Preventie en handhaving met vertrouwen, zonder naïef te zijn

De uitkeringen, subsidies en voorzieningen die UWV verstrekt, zijn onderdeel van het socialezekerheidsstelsel. Wederkerigheid is een belangrijk uitgangspunt binnen dit stelsel. De regels en voorwaarden die we met elkaar hebben afgesproken rond het ontvangen van een uitkering zijn belangrijk voor het functioneren van het stelsel. Ze moeten weergeven wat de maatschappij eerlijk en redelijk vindt als je een uitkering (of andere ondersteuning) krijgt. De meeste mensen en bedrijven die een beroep op ons doen, onderschrijven deze afspraken en houden zich eraan. Daarom nemen we het vertrouwen in mensen als uitgangspunt en richten we onze dienstverlening zo in dat zij de regels eenvoudig kunnen naleven. Waar nodig, bieden we passende ondersteuning. Als het toch een keer fout gaat, kijken we naar de letter en de geest van de wet én de mens met diens specifieke situatie.

Dat alleen is onvoldoende om de maatschappij vertrouwen in het solidaire stelsel en de uitvoering daarvan te geven en draagvlak te behouden. Er zijn ook mensen en organisaties die zich doelbewust niet aan de regels houden. Naast financiële schade, zorgt het ongecorrigeerd blijven van deze overtredingen voor schade aan het rechtsgevoel bij burgers en bedrijven.[1] De maatschappij moet erop kunnen vertrouwen dat UWV deze situaties onderkent en er gepast op reageert. Onderdeel van ons werk is dus borgen dat publiek geld en ondersteuning alleen terechtkomen bij mensen en organisaties die er recht op hebben en zich aan de voorwaarden houden. Tegen misbruik treden we op, als dat nodig is samen met andere publieke dienstverleners.

Onze visie

We willen dat het socialezekerheidsstelsel voor iedereen werkt: eerlijk, betrouwbaar en zonder misbruik. Handhaving is noodzakelijk voor het draagvlak en de legitimiteit van het stelsel.

Onze missie

Toezicht en handhaving zijn onderdeel van onze dienstverlening. Ons handelen is preventief waar het kan, regelovertreding detecteren we snel en slim en repressieve handhaving vormt het sluitstuk. Samen met interne en externe partijen benutten we onze expertise op het gebied van risicobeheersing om het handhavingsstelsel te verstevigen.

In onze visie en missie komen een aantal principes terug die bepalend zijn voor de wijze waarop we invulling geven aan handhaven binnen UWV. Deze principes staan hieronder uitgewerkt.

Naleving makkelijker maken

Het moet makkelijk zijn om de regels na te leven en moeilijk om de fout in te gaan. Hierbij houden we ook rekening met een verschil tussen wat van cliënten verwacht wordt en wat zij daadwerkelijk aankunnen. Deze redzaamheid wordt niet alleen bepaald door intelligentie (het denkvermogen), maar ook door het doenvermogen, het vermogen om in actie te kunnen komen, met tegenslagen om te kunnen gaan en vol te blijven houden. Om naleving makkelijk te maken zetten we in op het vereenvoudigen van regels en processen.

Misbruik mag niet lonen

We helpen mensen om geen fouten te maken, maar we zijn niet naïef. Er is ook een kleine groep die bewust misbruik wil maken van de sociale zekerheid met als doel daar financieel gewin uit te halen. Voor deze groep moet er een vooruitzicht zijn van effectieve detectie en een stevige aanpak.

Duidelijke voorbeelden van echt misbruik vinden we overtredingen die georganiseerd zijn, die voor de Nederlandse wet een misdrijf kunnen zijn, of waarvan het schadebedrag zo groot is dat het onder het strafrecht valt.

[1] Algemene Rekenkamer (2025). *Door de mazen van toezicht en handhaving; Rode draden uit 12,5 jaar onderzoek*

Toezicht op de bedoeling

Naast de wet staat de mens met diens specifieke situatie centraal, samen vormen ze het uitgangspunt van ons handelen. In de contacten met cliënten en bedrijven gaat het over de uitkeringssituatie en het perspectief. De wederzijdse verwachtingen komen daarin terug, evenals de bedoeling in termen van rechten en plichten. Ondanks de repressieve kant van handhaven, houden we voor ogen dat het de kerntaak van UWV is dat mensen (blijven) meedoen aan de samenleving. Hoe lastig dat soms ook is. Om de ruimte voor de menselijke maat te bewaken, handhaven we ethisch en integer en zijn we kritisch richting onszelf en de wetgever. We blijven continu leren wat nodig is voor ons toezicht qua preventie in de wijze waarop we handhaven en waar kansen liggen voor cliënten door verder te kijken dan een mogelijke overtreding.

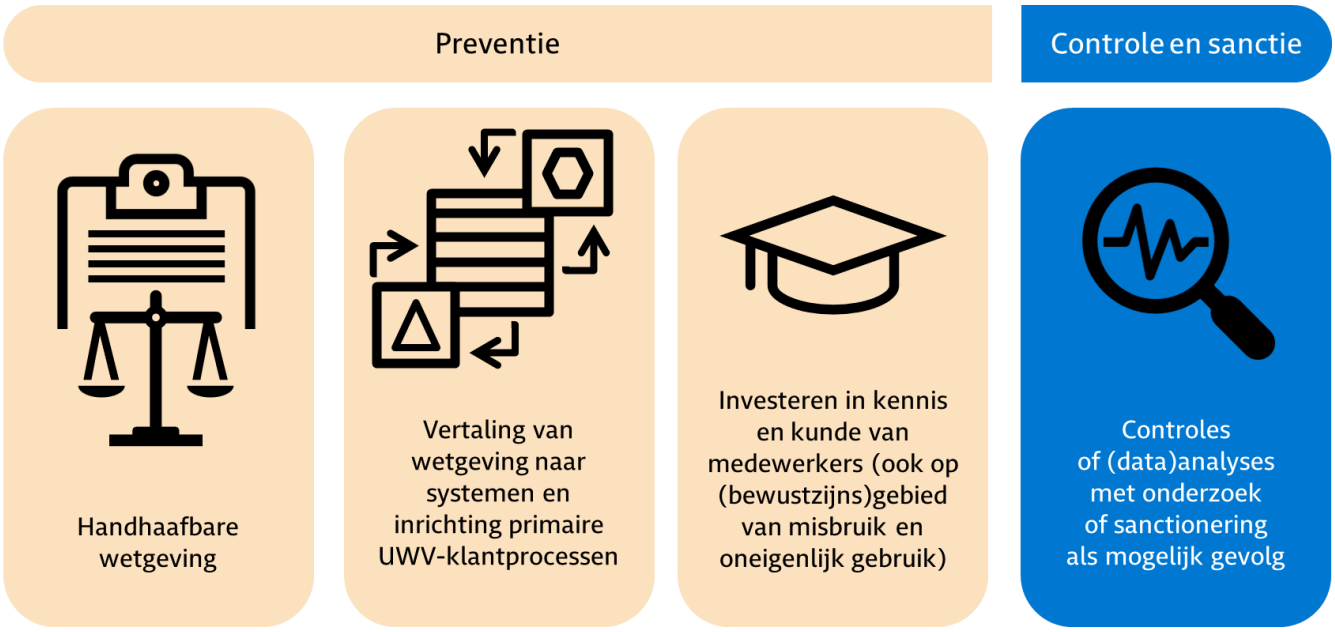
Samenwerken

Mensen willen één overheid ervaren en niet steeds aan verschillende instanties en dezelfde gegevens doorgeven. Fouten en terugvorderingen kunnen voorkomen worden door uitwisseling van betrouwbare gegevens. Daarom werken we samen met andere partijen om gegevens en expertise uit te wisselen. We werken samen om fouten te verminderen, maar ook om misbruik te bestrijden.

De wijze waarop misbruik plaatsvindt, wordt steeds geavanceerder en verfijnder. Dat geldt op nationaal en internationaal gebied. Om verschullende soorten misbruik en ondermijning effectief aan te pakken, werken we samen met nationale en internationale ketenpartners. We trekken gezamenlijk op in de bestrijding van complexe fenomenen en ondermijning.

Risicogericht en data gedreven handhaven

Door middel van een risicogerichte en data gedreven handhavingsstrategie richt UWV zich op de hoogst geprioriteerde misbruikrisico's. Het gebruik van data is cruciaal om overtredingen te voorkomen en te detecteren. Het helpt ons de risico's te herleiden vanuit patronen die de data zichtbaar maken. Na het in kaart brengen van de risico's kiezen we de juiste beheersmaatregelen om te zorgen dat deze risico's zich zo min mogelijk openbaren. Vervolgens meten we of het beoogde effect van de beheersmaatregelen wordt bereikt. Ondertussen monitoren we waar nieuwe risico's ontstaan en of bestaande risico's veranderen door bijvoorbeeld wijzigingen in wet- en regelgeving.

Onze ambities voor 2030

Vanuit onze maatschappelijke opdracht en ontwikkelingen in de samenleving vullen wij de UWV ambities vanuit handhavingsperspectief als volgt in:

- Duurzaam aan het werk; kansen van de cliënt zien bij een (mogelijke) overtreding
- Meer zekerheid over inkomen; terugvorderingen voorkomen en passende sancties opleggen
- Cliënt en werkgever centraal in dienstverlening; letter én de geest van de wet, zowel voor cliënten als werkgevers

Kansen van de cliënt zien bij een (mogelijke) overtreding

Het is de ambitie van UWV dat mensen duurzaam aan het werk gaan, zijn en blijven. Daarom willen we verder kijken dan de overtreding en de kansen en mogelijkheden benutten om de cliënt te begeleiden naar werk. Door te beginnen met een regionale pilot onderzoeken we hoe we dit kunnen realiseren voor mensen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering en welke aanpassingen er gedaan moeten worden in de dienstverlening. Door vaker te kijken naar wat wél kan is het de bedoeling om minder vaak een beroep te doen op de schaarse artsencapaciteit.

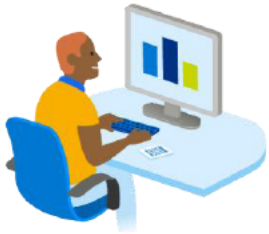
Verder kijken dan de overtreding speelt ook binnen de samenwerking met externe partijen. In de samenwerkingsverbanden richten we ons op georganiseerde vormen van misbruik. Daarbij treffen we ook cliënten aan die makkelijk beïnvloedbaar zijn en zich in een kwetsbare positie bevinden. Deze cliënten zijn gebaat bij dienstverlening om zich los te kunnen maken van deze positie. Aan de andere kant willen we dat de kwaadwillende partij (bijvoorbeeld een malafide werkgever, tussenpersoon of derde) wordt aangepakt. Door UWV of door een ketenpartner.

Ambitie UWV	Duurzaam aan het werk		
Subdoelstelling	De duurzame arbeidsparticipatie van cliënten is verhoogd door proactieve en vroegtijdige ondersteuning		
Invulling via preventie en handhaven	**Kansen van de cliënt zien bij een (mogelijke) overtreding**		
	Aanpassingen in de dienstverlening om kansen en mogelijkheden van de cliënt te zien bij een overtreding	Herkennen en erkennen van cliënten in een kwetsbare positie	Handelingsperspectief ontwikkelen t.a.v.. werkgevers en derden die mensen in een kwetsbare positie misbruiken
Vereenvoudigen en uniformeren	•		
Begeleiden	•	•	•
Digitaliseren			
Samen werken	•	•	•

Terugvorderingen voorkomen en passende sancties opleggen

Zekerheid over het inkomen is van belang om ervoor te zorgen dat mensen overzicht hebben, meer grip ervaren op hun situatie en inzicht krijgen in welke gevolgen een verandering heeft op hun inkomstenbronnen. Terugvorderingen zorgen voor stress en een gevoel van machteloosheid. Onderzoek toont aan dat hoe hoger de terugvordering, hoe meer negatieve effecten er volgen.

De wet- en regelgeving die UWV uitvoert, is complex. Complexe processen en regelgeving maken het voor cliënten niet altijd makkelijk om regels na te leven. We willen terugvorderingen, soms veroorzaakt door overtredingen, voorkomen, zeker wanneer dit mogelijk is door gegevens uit basisregistraties van de overheid beter te gebruiken. De afgelopen jaren is hard gewerkt om de gegevens waar UWV al over beschikt, beter te gebruiken. Dat breiden we de komende jaren uit naar de andere relevante basisregistraties en we werken aan betere gegevensuitwisseling met ketenpartners zoals de SVB, Belastingdienst en KvK om de administratieve lasten verder te verlichten. Gegevens die voor UWV toegankelijk en beschikbaar zijn, hoeven cliënten niet meer apart door te geven.

Risicomanagement stelt ons in staat weloverwogen keuzes te maken in de aanpak en beheersing van risico's die volgen uit de wet- en regelgeving. Het gericht aanpakken van risico's op misbruik en oneigenlijk gebruik doen we met geavanceerd risicomanagement. We houden zicht op de nieuwe en bekende risico's, treffen beheersmaatregelen voor de hoogst geprioriteerde risico's en beoordelen het effect van de beheersmaatregelen. Zo voorkomen we fouten, detecteren we misbruik en voorkomen we een (onnodig hoge) terugvordering.

Het voorkomen van administratieve fouten, geeft ons meer ruimte om onderzoek te doen naar bewuste overtredingen en nieuwe fenomenen. Het in kaart blijven brengen van (nieuwe) risico's op overtredingen, geeft ons inzicht in de aard van zowel vergissingen als bewust misbruik. Door alert te blijven op de beheersing van deze risico's, beperken we zowel de mogelijkheden voor cliënten om fouten te maken als om bewust de regels te overtreden. Bij een overtreding is een sanctie op z'n plaats. In 2027 wordt de wet Handhaving Sociale Zekerheid ingevoerd waarin het sanctiebeleid wordt versoepeld.

Ambitie UWV	Meer zekerheid over inkomen		
Subdoelstelling	Hoge vorderingen zijn voorkomen		
Invulling via preventie en handhaven	**Terugvorderingen voorkomen en passende sancties**		
	Gegevens uit basisregistraties van de overheid gebruiken	Signaleren en voorkomen van fouten d.m.v. risicomanagement	Passende sancties opleggen
Vereenvoudigen en uniformeren	•	•	•
Begeleiden	•	•	
Digitaliseren	•	•	
Samen werken	•		

Letter én geest van de wet, zowel voor cliënten als werkgevers

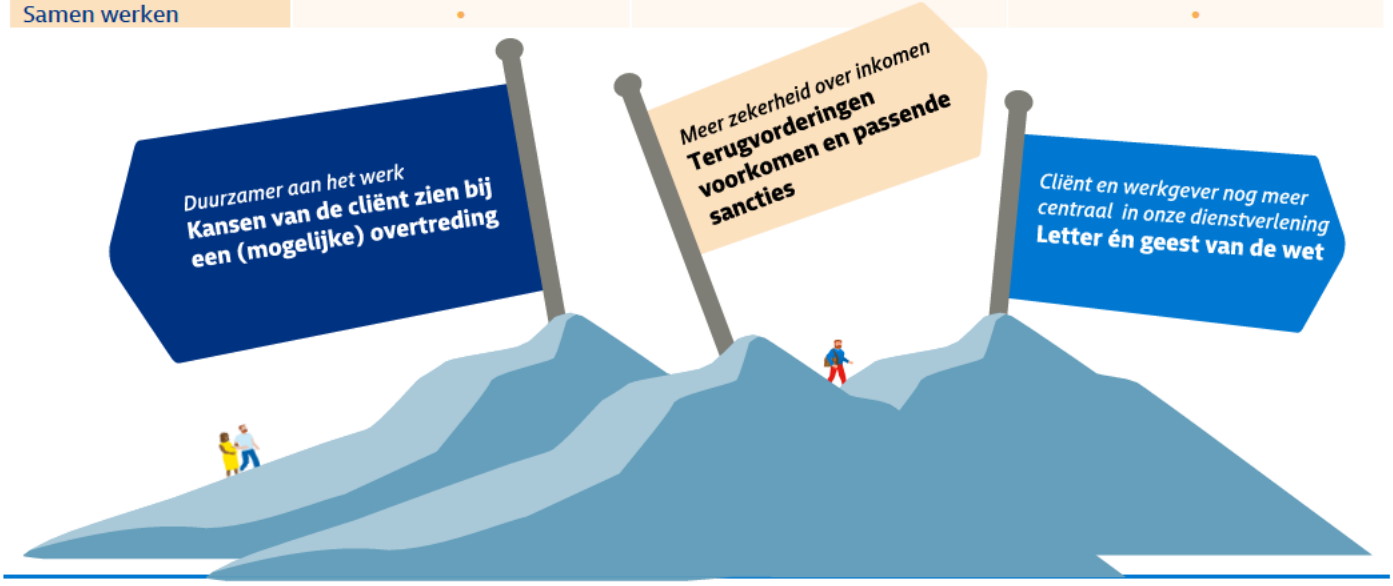
UWV biedt meer ruimte aan dienstverlening met de menselijke maat. Zodat cliënten zich gezien, gehoord en geholpen voelen. Naast de wet staat de mens met zijn of haar specifieke situatie centraal, samen vormen ze het uitgangspunt van ons handelen. Cliënten mogen drempelloze dienstverlening van UWV verwachten. Omgekeerd verwachten wij dat cliënten zich aan de regels houden, als we een sanctie opleggen dan doen we dat passend en met de menselijke maat. We helpen mensen zich aan de regels te houden door alert te zijn in de contacten met onze cliënten en geven extra uitleg om vervelende situaties te voorkomen.

We handelen naar de letter én de geest van de wet en passen maatwerk toe wanneer dat nodig is. Er is meer aandacht voor de persoonlijke en financiële situatie van de cliënt. Daarbij zijn we ervan bewust dat een handhavingsonderzoek kan zorgen voor frictie en druk zet op de relatie. We onderzoeken hoe we de dienstverlening vorm kunnen geven om dit te voorkomen en de relatie zo nodig hersteld kan worden. We willen onze medewerkers optimaal ondersteunen om juiste en tijdige dienstverlening te bieden. Daarom zetten we in op een digitale transitie en innovatie en maken we de dienstverlening efficiënter en effectiever.

Onze benadering wordt proactief en persoonlijker. We willen het contact herstellen met mensen die meerdere keren niet op afspraken verschijnen of waar zonder duidelijke reden geen contact meer mee mogelijk is. Op deze manier zijn we nabij, en worden maatregelen zoals een schorsing of waarschuwing voorkomen. Ook werken we aan een contactstrategie waarmee we nabij willen zijn voor cliënten die in het buitenland wonen.

Naast alle inzet om te voorkomen dat cliënten fouten maken, zijn we ons ook bewust dat mensen de grenzen van de wet opzoeken en daaroverheen gaan – zowel individueel als georganiseerd . We zijn niet naïef. Het is onze ambitie om in de komende jaren de focus verder te verleggen naar zaken waarin doelbewust misbruik aan de orde is. Waar het kan, doen we dit samen met ketenpartners en gebruiken we moderne technieken om dit soort zaken te detecteren. Wanneer regelovertreding toch plaatsvindt, stelt UWV het sanctioneren van echt misbruik boven dat van kleine regelovertredingen en fouten. Deze focus betekent dat we kleine regelovertredingen zoveel mogelijk oplossen met dienstverlening in plaats van met sancties.

Ambitie UWV	Cliënten en werkgevers centraal in onze dienstverlening		
Subdoelstelling	Onze handhaving is rechtvaardig en proportioneel		
Invulling via preventie en handhaven	**Letter én geest van de wet, zowel voor cliënten als werkgevers**		
	Toezicht op de bedoeling	Betere ondersteuning van medewerkers door digitalisering en innovatie	Focus op echt misbruik
Vereenvoudigen en uniformeren		•	
Begeleiden	•		
Digitaliseren	•	•	•
Samen werken	•		•

Vereenvoudigen en uniformeren

Voor veel mensen is het sociale zekerheidsstelsel een wirwar van regels die onnavolgbaar zijn. Een fout is dan snel gemaakt. Mensen lopen vast in het systeem, bijvoorbeeld wanneer iemand afhankelijk is van verschillende regelingen en meerdere inkomstenbronnen. Dat zorgt ervoor dat de cliënt moeilijk inzicht krijgt in zijn situatie en geen grip ervaart. Ook werkgevers vinden de sociale zekerheid vaak ingewikkeld, terwijl zij met de dienstverlening van UWV een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan een inclusieve arbeidsmarkt waar mensen duurzaam aan het werk zijn.

Om het verschil te kunnen maken voor de mensen die onze dienstverlening gebruiken, is het nodig dat wet- en regelgeving goed uitvoerbaar en handhaafbaar is. Daar waar de wet- en regelgeving goede dienstverlening belemmert, zetten we ons in om de knelpunten weg te nemen.

Uitvoerbare en handhaafbare wetgeving

Goede dienstverlening en handhaven start bij de wet- en regelgeving. Die dient zo min mogelijk ruimte te bieden aan misbruik en oneigenlijk gebruik. Om regelnaleving te bevorderen zijn regels nodig die, naast handhaafbaar en uitvoerbaar, ook begrijpelijk en doenlijk zijn. UWV beoordeelt nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving op uitvoerbaarheid. Hiermee signaleren we of wet- en regelgeving onduidelijk is, waardoor fouten ontstaan. Eventuele risico's op misbruik en oneigenlijk gebruik worden onder de aandacht van de wetgever gebracht. De doenvermogentoets helpt UWV bij de beoordeling of burgers en bedrijven de regelingen die UWV uitvoert kunnen begrijpen, weten wat de regels zijn en ernaar kunnen handelen.

UWV is een lerende organisatie. Wanneer UWV opmerkt dat specifieke regels niet goed nageleefd worden, deelt UWV deze bevindingen met het ministerie van SZW met als doel om de wet- en regelgeving aan te passen.

Vereenvoudiging van wet- en regelgeving
In de jaarlijkse knelpuntenbrief roepen we op om de regels rondom uitkeringen te vereenvoudigen. Ook zien we dat regels soms gedateerd zijn en niet meer passen bij de huidige tijd. Dit bemoeilijkt de uitlegbaarheid en ook ons toezicht, Zo hebben we voorgesteld om de Toeslagenwet af te schaffen in combinatie met het verhogen van de hieraan gerelateerde uitkeringen tot het sociaal minimum. Daarnaast is onze dringende oproep om het arbeidsongeschiktheidsstelsel eenvoudiger te maken. Op dit moment is de WIA onuitvoerbaar, wat bevestigd is door de Algemene Rekenkamer.

Wetsvoorstel Handhaving Sociale Zekerheid

Nadat de Centrale Raad van Beroep de scherpe randen van de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving heeft afgehaald, is SZW in 2022 gestart met een herijking van het handhavingsinstrumentarium. Dit heeft geleid tot het wetsvoorstel Wet Handhaving Sociale Zekerheid die op 1 januari 2027 van kracht moet gaan. Deze nieuwe wet raakt de kern van de handhavingswerkzaamheden van UWV.

Implementatie
De belangrijkste wijziging binnen deze wetgeving is dat het sanctiebeleid wordt versoepeld. Dit geldt zowel voor het sanctiebeleid ten aanzien van de inlichtingenplicht (Boetebesluit) als ten aanzien van de inspanningsplicht (Maatregelenbesluit). Sancties worden lager of van kortere duur. Daarnaast wordt het voor UWV mogelijk dat wanneer cliënten zich onttrekken aan een handhavingsonderzoek, de uitkering kan worden geschorst en indien nodig kan worden beëindigd.

Overtreding inlichtingenplicht
In de nieuwe wet wordt onderscheid gemaakt tussen lichte en zware overtredingen. Het uitgangspunt is dat bij een lichte overtreding in beginsel geen boete wordt opgelegd (invulling van 'het vergisrecht'), maar wordt afgezien van een boete of wordt volstaan met een waarschuwing. Wanneer een bestuursrechtelijke boete wel passend is, is het uitgangpercentage voor een lichte overtreding 5% van het benadelingsbedrag en voor een zware overtreding 15% van het benadelingsbedrag. Ook zijn de maximumbedragen voor een boete verlaagd. Dit betekent dat onze systemen moeten worden aangepast en onze medewerkers moeten worden opgeleid om dit nieuwe kader op een zorgvuldige manier toe te passen.

Overtreding inspanningsplicht
Het reparatoire karakter van een maatregel komt beter naar voren in het nieuwe maatregelenbesluit. Deze categorie sancties is bedoeld als stimulans om te zorgen dat mensen zich een volgende keer wel aan hun (inspannings)verplichting houden. Het nieuwe maatregelenbesluit neemt hardheden weg door de bevoegdheden te verruimen en de standaardduur van maatregelen te verkorten.

Modernisering Wet SUWI

Het brede palet aan taken van UWV is vastgelegd in de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (SUWI). Ook staan hierin de grondslagen om gegevens te kunnen delen met andere partijen. De komende jaren werkt UWV samen met SZW aan modernisering van deze wetgeving. Gegevensdeling is essentieel om cliënten beter te kunnen helpen, bijvoorbeeld om terugvorderingen te voorkomen of cliënten met financiële problemen te helpen. Daarnaast willen we deze wet -en regelgeving verduidelijken en meer in lijn brengen met de huidige (maatschappelijke) ontwikkelingen. Dit gaan we doen door de toezichtstaak van UWV expliciet op te nemen met daarin een uitwerking van onze strategie van risicogericht en data gedreven handhaven.

Begeleiden

Bij rechten en plichten hoort toezicht op regelnaleving. Overtreders spreken we aan op hun gedrag en kunnen een sanctie krijgen. Het is onaanvaardbaar als mensen zich niet aan de regels houden met als doel om daar financieel op vooruit te gaan. Om cliënten na een regelovertreding weer op de juiste weg te geleiden moet toezicht als onderdeel van de UWV-begeleiding juist en tijdig zijn. Daarmee beperken we de nadelige gevolgen voor cliënten, UWV en de maatschappij als geheel.

Mensen moeten zekerheid hebben over hun inkomen zolang de regels worden nageleefd. Die zekerheid is van belang om een stap te kunnen zetten naar werk of te werken aan kennis en vaardigheden en te kunnen meedoen in de samenleving. Ook is inkomenszekerheid van belang voor de gezondheid en het voorkomen van schulden en armoede. Ons toezicht moet daarom ook effectief zijn en niet belastend zijn voor mensen die zich aan de regels houden.

Optimaliseren systemen en processen

Afhankelijkheid kwaliteit gegevens
Het gebruikmaken van gegevens die al bekend zijn bij de overheid is in veel gevallen een wettelijke verplichting. De controle op de juistheid van de gegevens ligt echter veelal bij ketenpartners. De Belastingdienst heeft het mandaat om de aangifteplichtige aan te spreken en de gemeenten houden toezicht op de juistheid van de Basisregistratie Personen (BRP). We weten ook dat het complex is om de toezichtstaak altijd optimaal uit te voeren, maar voor UWV zijn deze gegevens cruciaal om een juiste uitkeringsvaststelling te doen. Daarom streven we ernaar om op “systeemniveau” goede afspraken te maken over het functioneren van het stelsel van toezicht in deze gegevensketens.

Veranderingen realiseren
Handhaven maakt integraal onderdeel uit van onze dienstverlening. Bij het treffen van beheersmaatregelen voor risico’s, werken we nauw samen met de divisies. Maar elke divisie werkt aan eigen veranderingen, met eigen prioriteiten en invalshoeken. Omdat we sneller concrete verbeteringen willen realiseren, gaan we de organisatie van UWV op een andere manier inrichten. Dit doen we met de Verandermotor. Vanuit het perspectief van preventie en handhaving worden bij de te realiseren verbeteringen ontwerpprincipes zoals doenlijkheid, misbruikbestendigheid en handhaafbaarheid toegepast.

Processen beoordelen op doenlijkheid
UWV heeft een doenlijkheidsanalyse ontwikkeld om processen te beoordelen en te verbeteren op doenlijkheid. Wanneer een proces of de onderliggende wetgeving niet voldoende doenlijk is, is te verwachten dat cliënten vaker regels overtreden. Om deze reden is de doenlijkheidsanalyse opgenomen in het onderzoeks- en analyseprotocol van handhaving. De komende jaren beoordelen we foutgevoelige processen op doenlijkheid. Met deze inzichten willen we preventieve maatregelen treffen om cliënten beter te ondersteunen bij het naleven van plichten. Het is ook behulpzaam in de beoordeling van een overtreding die is begaan.

Nalevingscommunicatie
Uit intern onderzoek blijkt dat de communicatie rondom handhaving, ondanks pogingen het klantvriendelijker te maken, nog geregeld als té stevig en onheus geïnterpreteerd wordt door cliënten. Gezien de bijzondere aard van communicatie rondom plichten en handhavingstrajecten wordt een kader opgesteld voor nalevingscommunicatie die kan afwijken van reguliere communicatie. Op deze manier trachten we de juiste toon aan te slaan bij communicatie rondom de gevoelige onderwerpen: overtredingen, handhavingsonderzoek, verwijtbaarheid en handhavingsbeslissingen.

Werken aan kwaliteit en vakmanschap

Werken aan kwaliteit
De afgelopen periode heeft ons geleerd dat het kwaliteitsmanagement en ook het risicomanagement hierop voor verdere verbetering vatbaar is. Bij de kwaliteit van onze dienstverlening ligt de focus op het nauwkeurig, consistent en reproduceerbaar toepassen van wet- en regelgeving, waarbij we rekening houden met de individuele omstandigheden van cliënten. Het is noodzakelijk om beter inzicht te krijgen in de dingen die we niet altijd goed doen door systematisch en risicogericht de kwaliteit van onze dienstverlening te toetsen, oog te hebben voor de impact op de cliënt van een fout, tijd te nemen om eventuele fouten te herstellen en hiervan te leren. Kwaliteit betekent voor ons ook het leveren van tijdige en heldere communicatie, zodat cliënten weten waar ze aan toe zijn en wat er van hen verwacht wordt.

Investeringen in UWV-breed kwaliteitsmanagement doen we de komende jaren op verschillende niveaus: we versterken de basis, we zorgen voor meer inzicht waardoor we eerder knelpunten oplossen en we leren en verbeteren op basis van gemaakte fouten. Daarnaast halen we actief signalen op over onze dienstverlening en handelen hiernaar. Dit doen we onder andere via, over controles, collegiale toetsing en een herstelprotocol.

Vakmanschap
Onze medewerkers vormen met hun vakmanschap de ruggengraat van ons werk. De dienstverlening is in hoge mate afhankelijk van de kennis en kunde van de medewerkers en managers. Zij hebben contact met de mensen die gebruik maken van de dienstverlening en maken gerichte keuzes tot in te zetten dienstverlening of vervolgstappen.

We willen investeren in het herkennen van mogelijke overtredingen, al dan niet in georganiseerd verband. We blijven de komende jaren ook investeren in de ontwikkeling van onze medewerkers. Dit door middel van trainingen, workshops en kennisdeling via onze eigen academie op het gebied van handhaven. In de andere opleidingen van UWV is altijd een module opgenomen over toezicht en handhaven.

Discretionaire ruimte gebruiken
Het is de wettelijke verplichting van UWV om teveel betaalde uitkeringen terug te vorderen. UWV heeft zich ingespannen om meer menselijke maat te kunnen toepassen bij het opleggen van een terugvordering. Deze ruimte is ontstaan door de uitspraak van de CRvB in april 2024 waardoor een ruimere uitleg van de dringende reden is gegeven.

UWV heeft expertiseteams ingericht waarin uitvoering wordt gegeven aan de uitspraak van de CRvB. Bepaalde terugvorderingen worden proactief getoetst aan de ruimere uitleg van de dringende reden. De ruimere uitleg van de dringende reden geeft meer ruimte om rekening te houden met persoonlijke omstandigheden, de specifieke context van de overtreding en het aandeel van UWV in het ontstaan van fouten en overtredingen.

Met de nieuwe discretionaire ruimte in onze besluitvorming is nu sprake van een uitgebreidere afweging van persoonlijke omstandigheden in relatie tot de vaardigheden van cliënten en de rol die UWV heeft gespeeld om regels na te leven (o.a. de doenlijkheid van processen). Kortom, we verwachten een sterkere onderbouwing voor de inschatting of iets ‘redelijkerwijs’ verwacht kon worden van cliënten. Dit vraagt een continue ontwikkeling van onze medewerkers waarin wij hen zullen moeten equiperen om dit stuk vakmanschap op een goede manier uit te oefenen.

Handhaving als sluitstuk voor misbruik

Voor mensen die willens en wetens de regels overtreden, met het doel om onrechtmatig gebruik te maken van het socialezekerheidsstelsel is er een harde aanpak. Voor deze (veel kleinere) groep mensen volgt na een geconstateerde overtreding nog niet altijd een passende sanctie, omdat het instrumentarium hiervoor ontbreekt. UWV wil in deze gevallen juist krachtig kunnen optreden. Misbruik mag niet lonen.

Toprisico’s misbruik
Wij richten ons zoveel mogelijk op misbruikrisico’s met de grootste maatschappelijke impact, omdat deze het draagvlak van het socialezekerheidsstelsel het meeste aantasten. Periodiek beoordelen we of de ‘top’ risico’s nog steeds de vastgestelde maatschappelijke impact hebben. Het gaat bijvoorbeeld om risico’s als illegitieme inkomsten, gefingeerde dienstverbanden, identiteitsfraude en gezondheidsfraude. In de bestrijding van deze risico’s past, naast toepassing van de menselijke maat, in specifieke situaties ook een stevige aanpak.

Onderzoek naar werkgevers en derden
UWV is ook bekend met overtredingen waarbij mensen in een kwetsbare positie afhankelijk zijn van derden. De uitkeringsgerechtigden worden nu verantwoordelijk gehouden voor de overtreding en ervaren de nadelige gevolgen ervan. Wegens het ontbreken van een uitkeringsrelatie met de veroorzaker van de overtreding, kan UWV de derde partij (bijvoorbeeld een tussenpersoon) niet aanpakken. Ook hier wil UWV een passend handelingsperspectief hebben om te kunnen acteren richting werkgevers en derden.

Daarnaast is UWV binnen handhavingsonderzoeken qua informatie afhankelijk van werkgevers en derden. Het komt voor dat deze partijen niet meewerken aan de verplichting om de gevraagde informatie te leveren. Er zijn oplossingsrichtingen om dit knelpunt aan te pakken, bijvoorbeeld door sanctionering van deze partijen (al dan niet via strafrecht) of het opleggen van een bestuursrechtelijke dwangsom. In de komende jaren onderzoekt UWV of uitwerking van één van deze oplossingsrichtingen wenselijk is om effectiever te kunnen handhaven.

Inzet strafrecht
UWV heeft een wettelijke taak in het voorkomen en bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik met uitkeringsgelden. Hierbij dient UWV zich te houden aan de Aanwijzing sociale zekerheidsfraude. Volgens de aanwijzing moeten overtredingen met een benadelingsbedrag boven de € 50.000, - worden voorgelegd aan het Openbaar Ministerie. Het strafrecht is o.a. essentieel voor het aanpakken van complexe fenomenen. De meeste zaken die vanuit UWV worden aangedragen voor een strafrechtelijke afdoening zijn gefingeerde dienstverbanden. UWV wil ook voor andere fenomenen de samenwerking in de strafrechtketen beter benutten.

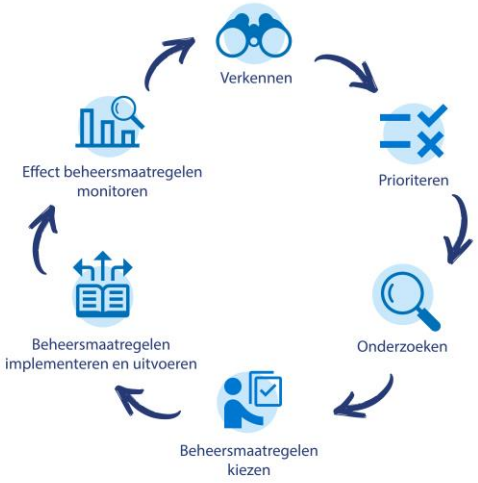
In de afgelopen jaren zien we steeds meer casuïstiek waarbij criminele activiteiten verweven zijn met onrechtmatig ontvangen van uitkeringen. Dit vraagt om een integrale aanpak in samenwerking met onze ketenpartners. Een speerpunt voor de aankomende jaren hierin is het meewerken van UWV Boa's in strafrechtelijke onderzoeken van derden. Hierbij loopt het onderzoek naar mogelijk misbruik met UWV gelden gelijktijdig met het onderzoek naar de andere strafbare feiten en wordt alles in hetzelfde strafrechtelijke proces behandeld. Dit leidt tot integraal overheidsoptreden, versterking van de ketensamenwerking en snellere besluitvorming, ook in het bestuursrecht.

Veiligheid van medewerkers
In de afgelopen jaren zien we steeds meer casuïstiek waarbij criminele activiteiten verweven zijn met het onrechtmatig verkrijgen van uitkeringen. De persoonlijke veiligheid van onze medewerkers staat altijd voorop tijdens (controle) werkzaamheden in het veld.

Een goede voorbereiding en het treffen van de juiste voorzorgsmaatregelen dragen bij aan die veiligheid. UWV is als werkgever wettelijke verplicht de veiligheid van de medewerkers te waarborgen, vooral wanneer zij werkzaamheden uitvoeren in risicovolle omstandigheden. Binnen UWV bestaan verschillende veiligheidsprotocollen. In de aankomende jaren wordt gewerkt aan een UWV breed veiligheidsprotocol.

Digitaal risicogericht toezicht

Risicogericht toezicht gaat over (nieuwe) fraudefenomenen in een vroeg stadium herkennen en waar mogelijk te voorspellen om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Het risicomanagement is een cyclisch proces dat start met het identificeren en onderzoeken van risico's, het kiezen van de juiste beheersmaatregelen en deze in ons stelsel van handhaven te implementeren. Vervolgens meten we of het beoogde effect van beheersmaatregelen wordt bereikt. Ondertussen monitoren we waar nieuwe risico's ontstaan en of bestaande risico's veranderen, door bijvoorbeeld wijzigingen in wet- en regelgeving. Het werken met gegevens (data) is steeds belangrijker geworden om risico's te herkennen. Dit geldt niet alleen op individueel niveau, maar ook op systeemniveau. UWV investeert daarom op diverse manieren in het versterken van datagedreven werken.

Risicobeheersing

Risico's in wetgeving
UWV houdt op gestructureerde wijze zicht op de risico's in de wetten die we uitvoeren. Voor elke wet worden de risico's in kaart gebracht, geprioriteerd en voor de grootste risico's worden waar mogelijk aanvullende beheersmaatregelen getroffen. Deze maatregelen zijn er voornamelijk op gericht om regelnaleving makkelijker te maken door de dienstverlening te verbeteren.

De komende jaren verwachten we ook nieuwe wet- en regelgeving die UWV uitvoert. Het uitgangspunt van UWV is dat nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving uitgaat van vertrouwen, aansluit bij het doenvermogen en dat er zo min mogelijk ruimte is voor fouten en overtredingen. In voorbereiding op wetstrajecten en uitvoeringstoetsen zal UWV hierop toetsen.

Patroonherkenning en alertheid
We zijn ons ervan bewust dat risicogericht toezicht ook beperkingen kent. Zo kan er een tunnelvisie ontstaan als het gaat om bekende risico's of vormen van regelovertreding die we in het verleden vaak gezien hebben. Het is daarom cruciaal om een vorm van inzicht in onze populaties te krijgen die ons helpt om ongewenste veranderingen snel te detecteren. In het private domein zien we bijvoorbeeld vormen van transactiemonitoring of patroonherkenningen om beter zicht te krijgen op nieuwe ontwikkelingen. Voorts blijft UWV inzetten op steekproeven, patroonherkenning en monitoring zodat we veranderingen in de risico's op misbruik en oneigenlijk gebruik herkennen en in staat zijn om hier sneller op te reageren.

Beheersmaatregelen adviseren
Preventie gaat voor repressie, ook bij het treffen van aanvullende beheersmaatregelen. Het eerder beschreven stelsel van handhaven is het referentiekader. Op basis van onderzoek en expertise adviseert UWV welke aanpassingen nodig zijn om de oorzaken achter het risico weg te nemen. We treffen de beheersmaatregelen waar (mogelijk vooraan) in het klantproces om regelovertreding te voorkomen. Indien dit niet mogelijk is of onvoldoende effectief, vindt beheersing plaats met repressieve middelen. De zwaarte van het risico en de (aanvullende) beheersmaatregel wordt afgewogen ten opzichte van de mogelijke consequenties voor de cliënt en de kosten en verandercapaciteit van UWV. Een uitkomst van die afweging kan ook zijn, dat geen (aanvullende) beheersmaatregelen worden getroffen en dat het betreffende risico wordt geaccepteerd.

Beheersmaatregelen implementeren
UWV implementeert gekozen beheersmaatregelen en ziet hierop toe vanuit de reguliere verantwoordingscyclus. Hierdoor maakt UWV het een integraal onderdeel van zijn besturing en monitoring. De voortgang kan sterk verschillen, vooral wanneer technische aanpassingen nodig zijn in de systemen van UWV of wanneer er een afhankelijkheid is van ketenpartners of wetgever. Veelal is een combinatie van beheersmaatregelen nodig om een risico effectief te mitigeren. Over de voortgang van de implementatie wordt

ieder kwartaal door de betrokken divisies verantwoording afgelegd aan de RvB. Deze rapportage stelt UWV in staat om zicht te houden op de beheersing van de belangrijkste risico's.

Effect beheersmaatregelen monitoren
Na de implementatie meet UWV of het uitvoeren van beheersmaatregelen het beoogde effect hebben en of er neveneffecten optreden. Dat geldt voor nieuwe beheersmaatregelen en voor beheersmaatregelen die al langere tijd in werking zijn. Op basis van deze informatie beslissen we of verdere aanpassingen nodig zijn of dat het risico in voldoende mate wordt beheerst.

Data gedreven toezicht

Oplossingen en inzichten
We zijn ervan overtuigd dat risicogericht toezicht de toekomst van het handhavingsdomein is. En dat het werken met data en gegevens hier een wezenlijk onderdeel van zal zijn. Het is echter ook een domein dat veel aandacht krijgt bij misstappen.
Het behouden van onze koplopers rol in het vakgebied is cruciaal als het gaat om Model Risico Management (MRM) beleid, bias-toetsen, monitoring, afwegingen voor het inzetten van dataoplossingen in de risicobeheersing. Dat betekent blijvende aandacht voor zorgvuldig werken en hierover verantwoorden op een manier zodat onze werkwijze een maatschappelijke acceptatie kent. Kloppend, uitlegbaar en transparant zijn hierin belangrijke begrippen. We moeten ook innovatief, wendbaar en vernieuwend zijn, willen we waarde blijven halen uit data. Dat bekent dat we blijven inzetten op een innovatieprogramma om bijvoorbeeld nieuwe vormen van detectie op te zetten zoals: patroonherkenning, transactiemonitoring, systeemscreening en AI bij valse documenten.

Privacy en data gedreven toezicht
Het werken met data van burgers en cliënten stelt hoge eisen aan UWV. Zorgvuldigheid staat daarbij voorop. Zorgvuldigheid in het toepassen van geldende privacykaders, het maken van ethische afwegingen, rondom de mate waarin we transparant zijn en natuurlijk vooral wat betreft de inzet van data en analytische toepassingen. UWV streeft hierbij de hoogst haalbare standaarden na. Daarbij zoeken we binnen de kaders van de wet- en regelgeving de ruimte om de waarde die data biedt voor toezicht ook daadwerkelijk te benutten. Dit betekent dat we het privacybelang van cliënten en het uitvoeren van adequaat toezicht via beheersmaatregelen expliciet tegen elkaar moeten afwegen. Soms rechtvaardigt het uitvoeren van onze toezichtstaak binnen die afweging de (geringe) inbreuk op privacy.

Fenomenen onderzoeken

Onderzoeks- en analyseteams (O&A teams)
Om goed te kunnen adviseren over te nemen beheersmaatregelen, is het nodig om inzicht te hebben in de aard en omvang van risico's. Dit inzicht is des te belangrijker omdat we recht willen doen aan het credo 'preventief waar het kan, repressief waar het moet'. Bij UWV werken we aan deze onderzoeken in multidisciplinaire O&A teams. Hierin kijken verschillende disciplines samen naar wat er nodig is om goed te begrijpen hoe misbruik en oneigenlijk gebruik risico's in elkaar zitten. Soms doen we daarvoor een data analyse, soms ook een doenlijkheidsanalyse en als het echt niet anders kan is individueel cliëntonderzoek ook een optie. Deze onderzoeken zijn vertrouwelijk van aard. Op basis van deze onderzoeken, zou een toekomstige overtreder namelijk onder de radar kunnen blijven. Desondanks ambiëren we om de inzichten uit deze onderzoeken toegankelijk te maken om zo enerzijds bij te dragen aan een transparante en betrouwbare overheid, en anderzijds om een lerende organisatie te faciliteren.

Melding gedreven fenomenen
De afgelopen periode hebben we vaak bloot kunnen leggen hoe UWV haar processen beter kan inrichten waardoor misbruikrisico's niet meer, of veel minder vaak, kunnen voorkomen. UWV heeft de ambitie om in de komende jaren de focus verder te verleggen naar de meer bewuste misbruik zaken. Waar het kan, doen we dit samen met ketenpartners. Zo zijn we bezig met het opzetten van een nieuwe werklijn waarin we bulkmeldingen van ketenpartners ontvangen die betrekking hebben op fenomenen. Bij binnenkomst van deze signalen wordt besloten op welke manier deze in behandeling moeten worden genomen, bijvoorbeeld door een multidisciplinair team. In de toekomst willen we deze samenwerking verder versterken omdat misbruikfenomenen zich vaak niet houden aan de grenzen van overheidsorganisaties. In het bestuursrecht zijn we op die manier een mooie aanvulling op het strafrechtelijke onderzoek bij ketenpartners waardoor we beter samenwerken als één overheid.

Samen werken

Preventie en handhaving doen we niet alleen. We werken samen met ketenpartners om de burger één overheid te laten ervaren. Samen met andere partijen voorkomen en bestrijden we regelovertreding. Geavanceerde en complexe overtredingen met betrokkenheid van meerdere partijen kan alleen effectief worden aangepakt in nauwe samenwerking met ketenpartners. UWV stelt zich in deze samenwerkingen faciliterend, coördinerend of ondersteunend op, afhankelijk van het belang.

We hebben stappen gezet om de risicogerichte handhavingsstrategie te verankeren in onze samenwerkingen. Er zijn diverse risico's zoals tussenpersonen en gefingeerde dienstverbanden waarbij we samen met ketenpartners willen werken aan de beheersing of detectie.

In de samenwerkingsverbanden richten we ons op georganiseerde vormen van misbruik. Daarbij treffen we ook cliënten aan die makkelijk beïnvloedbaar zijn en zich in een kwetsbare positie bevinden. Deze cliënten zijn gebaat bij dienstverlening om zich los te kunnen maken.

Externe samenwerking
UWV neemt deel aan een aantal externe samenwerkingsverbanden en participeert in diverse incidentele samenwerkingen. We maken altijd een belangenafweging bij onze deelname. Externe partners zijn ook alert op fenomenen waar UWV een (mogelijk) belang bij heeft. Er is een protocol om externe meldingen die duiden op een groter misbruikfenomeen adequaat op te pakken. In het onderstaande worden de belangrijkste samenwerkingsverbanden genoemd. Parallel hieraan is er ook op bilateraal niveau contact met verschillende (overheids-) organisaties over handhaving binnen het sociale zekerheidsdomein.

Samenwerkingsverbanden

- NLA: De Nederlandse Arbeidsinspectie is een belangrijke partner in het aanpakken van misstanden. Door structurele uitwisseling van fenomenen ontwikkelen we gezamenlijke analyses en acties om misbruik en uitbuiting binnen het stelsel van werk en inkomen te bestrijden. Hierin worden beleids- en uitvoeringsknelpunten gezamenlijk gesignaleerd en geadresseerd.
- LSN: Het Landelijk samenwerkingsverband Naleving sociaal stelsel en arbeidswetten (LSN) heeft een vernieuwde koers en naam. De LSI heet voortaan het LSN. Het doel is om misbruik van toeslagen en uitkeringen te voorkomen door samenwerking op basis van drie pijlers: gezamenlijk optreden, preventie en kennisdeling. Het LSN heeft besloten om de wijkgerichte aanpak los te laten en zich voortaan te richten op thematische en fenomeengerichte projecten.
- LIEC: UWV neemt deel aan het Landelijk Informatie- en Expertisecentrum (LIEC). Het LIEC vormt samen met de tien Regionale Informatie- en Expertisecentra (RIEC's), een netwerkorganisatie die partners ondersteunt bij de integrale bestuurlijke aanpak van ondermijnende criminaliteit. Het doel van het LIEC is om samenwerking tussen de partners te faciliteren en te bevorderen. En om de overheid en maatschappij weerbaar te maken tegen ondermijning.
- RIEC: De RIEC's helpen overheidsdiensten om criminele ondermijning van de samenleving tegen te gaan. De Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden (WGS), is op 1 maart 2025 in werking getreden en schept een wettelijke basis voor gegevensverwerkingen binnen de RIEC-samenwerking. Zo wordt het voor RIEC-partners mogelijk om gegevens te delen met partijen die gegevens verwerken voor een zwaarwegend algemeen belang, zoals de bestrijding van georganiseerde criminaliteit. UWV treft voorbereidingen voor veilige en zorgvuldige deelname aan de casustafels.
- Samenwerking politie: UWV ontvangt al jaren signalen van de politie bij samenloop van criminele inkomsten/activiteiten en uitkeringen. Het belangrijkste voorbeeld hiervan is hennep. De komende jaren werken we samen met de politie aan betere randvoorwaarden voor gegevensdeling en kijken we of we het delen van relevante signalen van mogelijk misbruik van sv-gelden kunnen uitbreiden.

Internationaal

Sommige vormen van regelovertreding reiken over landsgrenzen heen. De uitdaging hierbij is dat de (digitale) grenzen vervagen en dat er vanuit vraag en aanbod op de internationale arbeidsmarkt nieuwe bewegingspatronen ontstaan. Internationale handhaving gaat niet alleen over het handhaven op de rechtmatigheid van uitkeringen van mensen die in het buitenland wonen, maar ook van uitkeringsgerechtigden die in Nederland woonachtig zijn. Uitkeringsgerechtigden die in Nederland woonachtig zijn, kunnen immers vermogen of inkomsten in het buitenland hebben of (langdurig) in het buitenland verblijven zonder dit te melden. Daarnaast kan een buitenlands arbeidsverleden een rol spelen bij de duur van de uitkering.

De Europese Verordening 883/2004 coördineert de socialezekerheidsstelsels van de lidstaten. Er wordt al lange tijd onderhandeld over de herziening van de verordening. Wijzigingen in deze verordening kunnen van belang zijn voor de mensen die een uitkering van UWV ontvangen en in het buitenland wonen (wijzigingen in de verblijfseis) en er kan een verandering ontstaan in de risico's op misbruik en oneigenlijk gebruik. In het Benelux-verdrag willen we concretere afspraken vastleggen over het bestrijden van sociale zekerheidsfraude. We blijven de ontwikkelingen volgen.

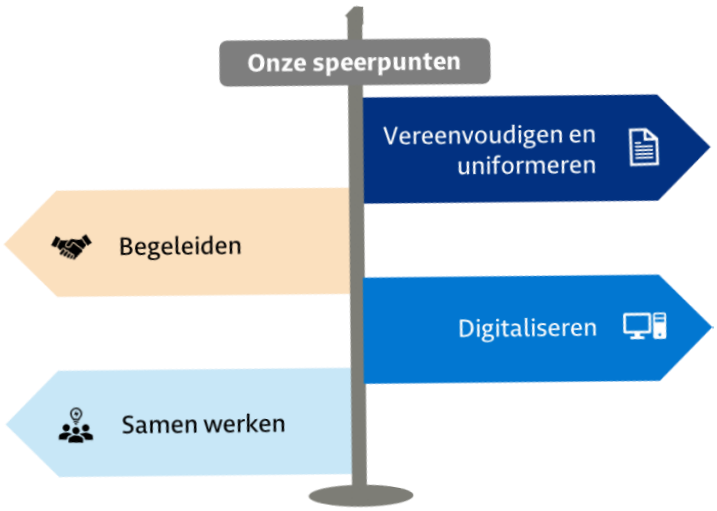
Contact met mensen in het buitenland
Cliënten kunnen hun uitkering in bepaalde omstandigheden exporteren naar het buitenland. Naast de ingewikkelde wet- en regelgeving hebben we dan ook te maken met de wet- en regelgeving van andere landen. Voor cliënten die in het buitenland wonen is UWV niet nabij. We willen graag in contact blijven. Daarom ontwikkelen we in 2026 een cliëntcontactstrategie voor onze cliënten die woonachtig zijn in het buitenland. Ook organiseren we - al dan niet in samenwerking met de SVB in de attacheelanden - voorlichtingsbijeenkomsten voor UWV-cliënten in het buitenland. We willen hiermee cliënten stimuleren tijdig wijzigingen aan ons door te geven en hen te informeren zodat voorkomen wordt dat zij per ongeluk fouten maken.

Risicogericht werken over de grenzen heen
In de onderzoeken naar misbruikrisico's zijn de risico's op internationaal gebied in kaart gebracht. Deze risico's gaan we opnieuw beoordelen en onderzoeken om te komen tot een IFRA Internationaal. Hiermee realiseren we inzicht in de risico's over de wetten heen. Voor de top risico's zullen we beheersmaatregelen vaststellen en implementeren.

Het ontbreekt aan structurele geautomatiseerde gegevensuitwisseling met andere landen. Hierdoor is UWV in grote mate afhankelijk van de informatie die de cliënt doorgeeft. Met onze zusterorganisaties willen we meer gegevensuitwisseling realiseren. In 2024 is hiervoor al een pilot geweest met België om gegevens over arbeidsverleden, uitkering en inkomen uit te wisselen. In 2026 willen we deze gegevensuitwisseling opnemen in onze reguliere werkzaamheden en het aantal landen waarmee we dit doen uitbreiden. Doel is het betrekken van Frankrijk, Italië en Slowakije. We werken hierbij nauw samen met de Europese Arbeidsautoriteit (ELA) om gezamenlijk (digitale) overleggen te organiseren om kennis uit te wisselen over gegevensuitwisseling, risico's, fenomenen en aanpak van misstanden alsmede de organisatie van gezamenlijke inspecties.

Team grensoverschrijdende handhaving
Begin 2024 is het multidisciplinair team AMU-I (Aanpak misstanden uitzendbranche - Internationaal) naar aanleiding van het rapport van het Aanjaagteam bescherming Arbeidsmigranten 'Geen tweederangsburgers' van start gegaan. Het multidisciplinaire team AMU-I richt zich in de breedste zin van het woord op toezicht op situaties die leiden tot misstanden bij arbeidsmigranten. Dit zal plaatsvinden op nationaal niveau, bij Nederlandse werkgevers of buitenlandse werkgevers waarvan personeel in Nederland werkt, maar in samenwerking met internationale partners waar nodig ook op internationaal niveau.

Vanuit UWV is de doelstelling binnen deze samenwerking om inzicht te krijgen in constructies en fenomenen die door werkgevers gebruikt worden waardoor arbeidsmigranten (mogelijk) geschaad worden in hun recht op sociale zekerheid of arbeidsrelatie. Onderzoeken richten zich in eerste instantie dan ook op de werkgever, inlener of tussenpersoon en niet op individuele arbeidsmigrant. Middels kennis en inzicht op het gebruik van bepaalde constructies die onze maatschappelijke taakstelling (negatief) raken, beogen wij op gerichte wijze misstanden te voorkomen en regelovertreding te bestrijden in samenwerking met onze partners.

Colofon

Uitgave
Preventie en Handhaving UWV

Postadres
Postbus 58285 1040 HG Amsterdam

Volg ons

Disclaimer
Alles uit deze uitgave mag worden overgenomen, echter alleen met bronvermelding.

UWV © 2025